

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisorii nefrancoate nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se
retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIBLIOTECI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukos Nachf.,
Nr. 1, Angerer & Emmerle Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppalik.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iulin Le-
opold (VII Erzsébet-körút).
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tariful și învo-
ială. — RECLAME pe pagina
5-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
nr. 30, etajul I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dușul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 127.

Brașov, Miercuri 11 (24) Iunie

1908.

Jubileul „Gazetei” în Brașov.

Brașov, 9 (22) Iunie a. c.

Ziua de ieri ni-a reamintit zilele cele mari de însuflețire din epoca noastră de redeșteptare națională, pe când Românii din Brașov și din întreaga „Țară a Bârsei” se distingeau prin aceea, că erau totdeauna între cei dintâi luptători pentru libertatea și cultura neamului românesc.

Deși fusese anunțată cu două zile mai înainte, manifestația pentru „Gazeta Transilvaniei”, ea a fost de o spontaneitate și de-un avânt care a produs cea mai adâncă impresiune asupra privitorilor români și neromâni. Cești din urmă, văzând defileul grandios al conductului de torțe, ca și care nu s'a mai pomenit în Brașov, văzând miile de Români întruniți la serbare, sau întrebând nu numai unul cu mirare, dacă se poate ca o astfel de manifestație să fie românească și încă curat românească?

Nu numai că s'a putut, dar a fost la înălțime, prin nobilul entuziasm, ce a izbucnit după timp îndelungat earăși cu putere elementară, anunțând, la amici și adversari, că este încă tare și sănătos și nici una din neajunsurile vremurilor n'a putut sgudui sufletul românesc în poporul nostru.

Dar să lăsăm să vorbească faptul acestei frumoase și memorabile manifestații naționale prin el însuși și să facem loc descrierii festivității din partea raportorului nostru:

Deputațiunea Românilor din Brașov și jur.

La orele 11^{1/2}, s'a prezentat deputațiunea fruntașilor din Brașov și împrejurime în locuința d-lui Dr. A. Mureșianu. Din deputațiunea imponentă, condusă de d-l advocat Ioan Lengeru, au făcut parte toți fruntașii Brașovului și din împrejurime în număr de peste 50.

Au fost reprezentate: congregațiunea comitatensă și reprezentanța orașului, corpurile didactice dela școlile secundare, comerciale și primare, reprezentanții comercianților și meseriașilor români, advocații români din Brașov, preoțimea și învățătorimea din ținutul Brașovului și reprezentanții poporului românesc din Brașov și comunele învecinate.

În numele acestei impuitoare deputațiuni a luat cuvântul d-l advocat Ion Lengeru, rostind următorul discurs însuflețit:

*Stimate d-le Redactor!
Suflet viu al „Gazetei”!
Stimate Amice!*

Românii din orașul și comitatul Brașov se prezintă spre a-ți aduce omagiile lor din incidentul jubileului de 70 de ani de existență ai jurnalului nostru „Gazeta Transilvaniei” și al jubileului de 30 de ani de când Tu în persoană redigezi acest jurnal.

Spre a fi bine înțeleși de ce ne însuflețim atât de puternic de acești ani epocali, ne întrebăm, cum am stat înainte de acum 70 de ani, cum stăm astăzi după 70 de ani și de influința a avut „Gazeta Transilvaniei” asupra vieții poporului nostru?

Acum 70 de ani ne aflam la începutul binășor înaintat al veacului al XX-lea, veac cu renume cultural. Mai cu seamă în ceea ce privește naționalismul, acest veac era cu deosebire chemat să pună în practică rezultatele revoluțiunii celei mari franceze, acest veac avea să realizeze roadele

muncii udate cu sângele a milioane de oameni pentru ideile libertății, egalității și ale frățietății din veacul al XVIII-lea.

Trecuseră dară acele vremuri, când țăranul nostru trăgea la jug alături cu via; încetaseră vremurile cari opreau poporul român de a-și trimite copiii la școală; ba pot zice că nu se mai auzia niciări ca să se prescrie țăranului cum să se îmbrace și cu cari flori ale naturii să se împodobească. Idealurile libertății și ale egalității imediat după ivirea lor în Franța, ca prin sbor au atins și sufletele filor națiunii noastre, cari doreau a scăpa de jugul ce-i apasă.

A avut ivirea acestor idealuri de libertate cea influință, că fii aleși ai neamului și-au însușit principiile acelor idealuri eluptate de popoarele culte din apus, și cu un simț de jertfă ne mai pomenit se hotărăsc la anul 1838 să creeze un tar luminos, care să scoată din întunec națiunea românească, luminându-o pe toate terele și dându-i povețele trebuincioase pentru toate relațiile vieții.

Neamul românesc din țările coroanei ungare, setos de bine, ascultând sfaturile și urmând stelei luminoase, s'a grăbit a se arăta lumii celei mari ridicându-și un monument identic cu al fraților săi din apus, și-au ridicat monumentul din 1848, pe care l'au și sfințit prin sângele a 40,000 de fii ai săi.

Au arătat prin acest monument lumii celei mari, că aici în patria sa moștenită dela moși-strămoșii săi, deși înființată împreună cu ceilalți frați concetățeni de alte neamuri, totuși voeste să trăiască cu numele său, cu cultura sa, cu limba sa, cu portul și obiceiurile sale, peste tot cu susținerea individualității sale române, ca factor al națiunii politice ungarene, apărându-și patria sa Ungaria cu toate puterile fizice și morale întocmai precum moși-strămoșii săi și-au jertfit tot ce au avut mai scump pentru înființarea, apărarea și înălțarea patriei, împodobind prin faptele sale istoria patriei și eternisând gloria neamului și a viței române, ca element trainic întru susținerea statului.

Spre a-și statornici puterea de existență culturală-morală ca popor român, poporul român condus de lumina stelei ivite pe cerul la 1838, care-l făcea să-și vadă din fundul colibe ascunse prin păduri, chiar obârșia nobilă din care se trage, s'a îngrijit de instituțiuni corăspunzătoare, și-a regulat biserica, care i-a fost totdeauna razimul și ocrotitorul vieții sale naționale și a împodobit-o cu miile de școlile populare, ce lesusținea din propriile sale puteri pentru de a-și îmbogăți mintea cu cunoștințele necesarii, pentru de-a hrăni adevăratul sentiment patriotic, adică neadormita dragoste către patria noastră iubită, care este și a noastră pentru că la înființarea și susținerea ei au contribuit moși strămoșii noștri, cari ni-au lăsat-o moștenire nouă pe cum și noi vom lăsa-o moștenire filor, nepoților și strănepoților noștri dimpreună cu toată individualitatea noastră națională.

Dar cine a dat și dă putere de lumină acestei stele; cine o ține în continuu aprinsă de când s'a ivit ea pe cer?

Sunt fiii poporului român cei mai aleși, cei mai gata de jertfă, cari n'au cruțat nici timp, nici ban, nici chiar sănătatea lor, pentru a nu lăsa ca aceasta stea să înceteze de a lumina în continuu în cea mai curată lumină.

Nu ne este dat a ne putea închina tuturor mărețelor persoane, cari au contribuit la înființarea „Gazetei”, cu atât mai puțin la toate acele persoane, cari au contribuit ca „Gazeta” fără preget în tot timpul și în curată lumină să lumineze chiar și în cea mai ascunsă colibă a țăranului român. Nu, durere! nu ne putem închina tuturor acestora, lui G. Barit, Iacob și Andrei Mureșan etc. etc.

Dar avem în fața noastră sufletul de astăzi al acestei preamărite stele „Gazeta”.

În fața noastră și a întregii națiuni române din Ungaria țini D-Ta aprinse flăcările ce dau lumina, de care se încălzește prin „Gazeta” casa Românilui, fie el cărturar, negustor, meseriaș sau plugar bogat sau sărac, țini în viu foc aceste flăcări, sunt acum 30 de ani.

Știm ce muncă este aceasta, știm că e împreună cu viața de om: dar peste toate aceste trecem cu bucurie când vedem că poporul, luminat și el și condus de lumina răspândită, își înțelege pozițiunea, s'a deșteptat și se pune el singur la pândă ca să-și apere drepturile.

Știm că al D-Voastră este în mare parte meritul deșteptării. Ne prezentăm deci spre a Vă aduce omagiile noastre rugându-Vă să le primiți cu dragostea cu care Vi-le prezentăm, zicându-Vă în numele nostru și al tuturor Românilor: Dea Dumnezeu ca „Gazeta” să lucească încă multe sute de ani înainte, ca să poată fi far luminos și urmașilor noștri!

Infliințătorilor le dorim odihnă de veci legătuindu-ne înaintea lui Dumnezeu, că memoria lor vom păstra-o totdeauna vie în inimile noastre.

Iar D-Voastră D-le Redactor Vă dorim din inimă sinceră reînșănătoșare, putere de a fi far luminos pentru neamul românesc și mai departe. Vă dorim să trăiți la mulți ani, sănătos și vesel, viața să Vă fie încununată de rezultatele dorite pentru neamul nostru mult cercat.

La discursul d-lui Lengeru însoțit de puternice „să trăiască” ale celor prezenți, d-l Dr. Aurel Mureșianu a răspuns cam următoarele:

Stimaților Domni, iubitorilor frați!

Cecace v'a adus la mine și cecace a dat naștere manifestației d-voastră, călduroase și românești, este faptul existenței „Gazetei Transilvaniei” timp de 70 de ani aici în Brașov în mijlocul D-voastră.

Nu v'ați întrebând vre-odată de corelațiunea aceasta între „Gazeta” și Brașov? Acest vechiu centru de cultură cu viața și împrejurările lui a favorizat acum 70 de ani înființarea „Gazetei”. Și în tot timpul destul de îndelungat pentru începuturile culturile noastre românești, el a găsit aici un loc de stare și de scuture.

Ba s'a întâmplat că și după ce forța împrejurărilor a silit pe neuitatul George Barițiu să treacă de aici la Sibiu și după ce a întemeiat acolo un alt ziar, „Gazeta” totuși a rămas neclintită căpătând ajutor prin venirea și intrarea mea în șanțul ei de apărare.

Ar fi putut acest ziar, ori cât de mult ar fi jertfit cei ce l'au condus, să dăinuiească atâta vreme, dacă nu-și avea rădăcină și în simpatia și încrederea neturburată, de care s'a bucurat în tot timpul din partea tuturor Românilor precum și din partea Românilor din Brașov? Această simpatie și încredere tradițională, domnilor, este care v'a adus și astăzi aici și care, ori cât prin schimbarea vremurilor s'a părut de multe ori că s'au schimbat și înclinările unora dintre d-voastră pentru vechia direcție a luptelor naționale, reprezentată cu statornicie de acest organ de publicitate, totuși ei au revenit iarăși în momente însemnate și decisive la malca românismului propagat sub stindardul „Gazetei Transilvaniei”. Și iarăși ne-am regăsit și ne-am îmbrățișat ca frați adevărați, fiindcă unul și același este scopul nostru al tuturor, și fiindcă ori ce ar aduce soarta acestui popor mult sbuciumat, pentru el nu poate să fie altă scăpare decât a-și apăra și a-și cinși limba și legea cu credință statornică și neînfrântă.

Această nizuință comună este și rămâne cea mai tare verigă din lanțul frăției noastre românești.

Pentru urarea plină de dragoste frățească ce mi-a făcut-o d-l Lengeru în numele d-voastră, ca să conduc încă de aci înainte mulți ani ziarul în a cărui frunte stau, vă mulțumesc din suflet. Nu știu

ce-mi este scris în cartea sortii, dar după o muncă și stăruință atât de îndelungată, vă mărturisesc iubii frați, că mă simt ca și când m'aș fi reintors dintr'una lungă campanie, — vulnerat. Buna prevedință dându-mi puteri nouă, le voi încorda și în viitor pe cât îmi va fi numai cu puțință pentru a servi marea cauză, căreia mi-am dedicat viața.

Si în acest moment sărbătoresc, iubitorilor frați, n'am o dorință mai fierbinte decât ca Dumnezeu să dea tărie și însuflețire adevărată urmașilor bunilor Români și marilor binefăcători și propagatori ai culturile române din Brașov, ca sub deviza comună „uniți în cugete, uniți în simțiri” să ajungem zilele mai bune, după cari au oftat părinții și strămoșii noștri până la ultimul moment al vieții lor.

Să trăiți!

Intre urările calde ale celor de față d-l Mureșianu a mulțumit fle-căruia în parte strângându-i mâna la despărțire.

Conductul de torțe.

Manifestațiunea cea mai imponentă a zilei de Duminică a fost mărșul de conduct de torțe, care s'a format la orele 8 seara în piața Prundului. La conduct au participat aproape 300 de purtători de torțe din toate breslele sociale și un public imens. După-ce fură aprinse torțele, conductul s'a pus în mișcare la orele 8^{3/4}, având în frunte muzica orașului sub conducerea d-lui capelmaistru locțiitor Kruppa.

În sunetul unor mărșuri frumoase și dufioase românești conductul a traversat în cea mai perfectă ordine piața Prundului, apoi strada Caterinei, și a trecut pe dinaintea școlilor noastre în strada Orfanilor apoi în strada Hirșer (a teatrului) de unde ajunge în piața. Pretutindeni în lungul său defileu conductul, căruia îi urmau vre-o 2—3000 de oameni, a produs admirație și însuflețire.

Efectul impunător al conductului în momentul ivirii sale în piața Brașovului, nici că se poate descrie. Șirul purtătorilor de torțe părea că nu se mai sfârșește, iar strigătele de să „Trăiască”, cari izbucniseră din sute de piepturi însuflețite, păreau că fac să se cutremure Tâmpa.

Ca și când ai bate în palmi vasta piață a Brașovului fu inundată de o mulțime de câteva mii de Români și de public de toate naționalitățile, care a ținut să asiste la această măreață manifestațiune românească.

După ce conductul a înconjurat casa Sfatului, purtătorii de torțe s'au postat într'un lung șir, începând dela locuința d-lui Mureșianu până pe la mijlocul stradei Vămii. Mulțimea publicului s'a strâns în fața casei d-lui Mureșianu, situată în centrul pieței. Drept în față se așezase muzica orașului, care, făcându-se liniște, a intonat puternicul mărș jubilar al „Gazetei”, compus din incidentul acesta sărbătoresc de d-l prof de muzică Iacob Mureșianu. După executarea mărșului, care a fost primit cu aplauze furtunoase, și a unei frumoase uverturi, părintele Dr. V. Saftu a adresat directorului nostru, care s'a ivit la fereastră, următorul discurs însuflețit:

Frater Aurel!

Nu îndrănesc, să te agrăiesc altfel de frică, ca să nu te superi: Tu, în toată viața ta, i-ai zis ori și căruia Români, fără deosebire, celui mai mare domn, ca și celui mai mic opincar: *Frater!*

Nici că se poate un adevăr mai sfânt și o vorbă mai dulce decât asta: Pentru că noi, toți Români, la un loc, domni și popor, suntem între noi frați buni din unul și același sânge; pentru că noi, toți frații Români, suntem în același timp filii nemuritorului împărat, Traian!

Așezați de el aici, noi, fii de împărat, cu toate grijile și năcazurile, cari le-am îndurat și le îndurăm de optspre-

zece veacuri, am fost și suntem cei mai credincioși fii ai patriei noastre.

Locuitorii băstinași ai acestui pământ sfințit prin siroaiele de sânge al moșilor și strămoșilor noștri, ca cetățeni absolut conștiinți de toate datoritățile, dar și de toate drepturile noastre, cum ne vezi, am venit astăzi-seară înaintea ta cu făciile aprinse.

Fumul lor se înalță drept în sus spre cer, ca fumul lui Ave!

Am venit să te preamărim: Pentru că peste 30 de ani de zile, Tu, neînfrânt și neînfricat apostol al neamului nostru, și-ai stors sufletul tău nobil și inima ta curată în picăturile condeiului, care nu ți-a căzut din mână nici ziua și nici noaptea.

Ai veghiat, ca o sentinelă neadormită, întru puternica apărare a drepturilor sfinte, cari să cuvin mult cercatului nostru popor, întru înălțata ocrotire a celui mai scump odor, care-l avem noi pe lume, a mult iubitei noastre limbii românești!

Picăturile condeiului tău sunt tot atâtea miliarde de nestinse schinte, cari au străbătut adânc în sângele tuturor fraților noștri!

Nu există putere omenească, ca să le scoată pe ele de acolo, de unde sunt și unde e locul lor!

Pentru această mare muncă primește și cu această ocazie adâncul nostru prințos de recunoștință!

Fi convins, frate Aurel, că munca ta a căzut pe pământ bun, că nu va trece multă vreme și va da rodul dorit!

Între inima ta și între inimile noastre s'a încheiat un lanț puternic, pe care nici puterile iadului nu-l vor sfărâma!

Suntem hotărâți cu mic și mare, tineri și bătrâni, bărbați și femei, cu un cuvânt toată suflarea românească să-ți urmărim Tăie în ce privește nefățărta dragoste de limbă și de neam!

Suntem firm hotărâți, să ne apărăm cu toată puterea mult cercatul nostru neam și prea iubita și prea scumpa noastră limbă românească!!!

În această nădejde, care stă neclintită ca o stâncă de granit, îți zicem cu toții din toată inima noastră:

Trăiască între vrednici vrednicul nostru frate, Dr. Aurel Mureșianu!

Trăiască!

Trăiască!

Ultimele cuvinte ale oratorului au fost acoperite de nesfârșite urări de »să trăiască!« la adresa d-lui Dr. A. Mureșianu.

Făcându-se iarăși liniște d-l Dr. Aurel Mureșianu a rostit din fereastră cu voce puternică următorul cuvânt des subliniat de aplauzule mulțime:

Fraților! Adânc mișcat de manifestația voastră de dragoste, vă zic: *Onoarea ce o faceți azi „Gazetei Transilvaniei”, neuitărilor ei cond ucători de pe vremuri și mie, se răsfrânge asupra poporului nostru și este un prințos de cinste adus națiunii române, pentru ale căreia mari idealuri de libertate, cultură și progres am muncit și au luptat 70 de ani neîntrerupt toți cei ce s'au grupat în jurul acestei gazete românești din Ardeal.*

Și acești bărbați nu se restrâng

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Congresul profesorilor de istorie.

Impresii de Neptun.

(5) — Urmare. —

Locul de întrunire era masa, oferită de comuna Iași, la seminarul Veniamin. În imediata apropiere este școala aceasta, liceu (gimnaziu complet), unde sunt mulți bursieri ai instituției, înființate de cuceritul părinte Veniamin.

Aici se dă pe lângă instrucția din celelalte școli o deosebită îngrijire și creșterii religioase. Se vede și la acest seminar înrăurița tehnicii moderne; adaptările făcute sunt toate cu mult rezon. Vedem sale frumoase de învățământ, coridoare spațioase betonate, perețiidecorați cu diferite icoane didactice: tabele istorice, hărți etc.

Masa așezată într-o vastă sufragerie. La capăt d-l ministru, lângă d-sa venerabilul primar d-l Gane, în față directorul seminarial, decorat cu o frumoasă cruce preotească, apoi statul major școlar, în fine noi cei mai mici. Mi-am ținut și cu

la un cerc local, ori provincial, ci ei dela început, dela 1838 când a apărut mai întâiu „Gazeta de Transilvania”, s'au concentrat în jurul ei din toate țările locuite de Români, vestind prin condeiele lor epoca re-deșteptării naționale a Românilor.

Manifestațiunea d-voastră de față este dar, cum am zis, un omagiu adus tuturor luptătorilor pentru re-deșteptarea și cultura neamului românesc.

Mai are însă sărbătoarea jubilară de astăzi o însemnată mare și deosebită pentru noi Români din Transilvania și Ungavia, căci prin ea se pune o miezuină în lungul drum, ce am trebuit și trebuie încă de aci încolo să-l străbatem cu extraordinare jertfe și lupte, ca să ajungem la ținta urmărită și de părinții și pro-părinții noștri, la ținta emancipării noastre naționale.

Această miezuină dovedește tot-odată continuitatea în luptele noastre pentru limbă, naționalitate și deplină egală îndreptărire.

În strânsa legătură a trecutului nostru cu prezentul veți găsi, domnilor și fraților, vom găsi cu toții garanța cea mai tare și sigură pentru viitorul nostru ca popor, la care viitor — martor ne e Dumnezeu, — nu renunțăm și nu vom renunța nici-odată!

Fraților! N'am cuvinte destul de puternice spre a arăta mulțumirea adâncă, ce-o simt pentru cuvintele calde, eșite din inimă sinceră românească, ce mi-le-a adresat vorbitorul vostru, fratele și părintele mult prețuit; îl pot asigura însă, vă pot asigura pe toți, că dacă voiți avea zile, mă voi strădui a mă face vrednic și în viitor de iubirea voastră.

Ca încheiere vă doresc din suflet — Domnilor și Fraților — să aveți bucuria și satisfacțiunea de a vedea roadele bune ce le va aduce încă de aci încolo jertfa desinteresată depusă în timp de șapte de-cenii pe altarul națiunii noastre de bărbații, cari s'au înrolat sub steagul „Gazetei Transilvaniei”.

Să trăiți!

Terminând d-l Mureșianu, mulțimea enormă a izbucnit în nouă și nesfârșite manifestațiuni la adresa vorbitorului.

Masa comună.

În sunetele muzicii orășanești și între puternice strigăte de »Trăiască!« la adresa ziarului nostru și a directorului său, impozantul conduct de torțe a defilat înaintea d-lui Mureșian și încunjurând casa »Sfatului« a traversat strada Vămei. Pe livadia Poștei torțele au fost stânse și mulțimea publicului român s'a îndreptat spre grădina Otelului Nr. 1, unde a fost o masă comună.

Banchetul, la care au luat parte câteva sute de persoane din toate clasele societății Române brașovene și din Țara Bârsei,

acast prilej obiceiul de a-mi îngrădi pe cât se poate stomachul și a da mai mare grijă urechilor. Nu mi-a părut de loc rău, că am lăsat unele bucate să-mi treacă pe dinainte și paharele de șampanie să le soarbă un vecin mai cu secetă în gât.

Am avut momente de mare duioșie, când părintele director ne-a talmăcit la toți cauza alpirei și dragostei, cu care datorează seminarul d-lui ministru, prezent între noi. Ne-a arătat sollicitudinea d-lui ministru de a mări și a întări acest frumos institut, fală a leșenilor; ne-a spus sincer fazele și munca stăruitoare, prin care s'a putut obține mărirea școliei. Drept mulțumită închină în sănătatea d-lui ministru. Imediat se scoală adânc emoționat d-l Haret. Vorbește din inimă, făcându-și cu multă modestie o schiță autobiografică, din care am aflat, că d-sa s'a născut dintr'o familie simplă, într'o căcioară din Iași; o cauză mai mult de a fi patronul acestui așezământ cu ministru; dar mă întreb eu: ce lucru bun nu patronează d-sa?!

Nimerit a închinat și un coleg pentru simpaticul literat-primar d-l Gane. Se vede că e mângâiere e pentru dumnealui recunoșterea muncii cinstite, adusă tribut neamului său iubit. N'afila cuvinte să-și

între cari numeroase dame pe cum și femeii din popor, a fost prezidat de părințele Dr. V. Saftu, care a deschis seria toastelor printr'un frumos discurs, în care a apreciat însemnătatea zilei. Dl advocat Ioan Lengeru președintele comitetului aranjator, a închinat pentru popor, care a dat o dovadă atât de frumoasă de disciplină și însulețire la aceasta serbare jubilară. Redactorul »Gazetei« Dl Victor Branisce a comunicat adunării salutările frățești ale d-lui Aurel Mureșianu și a închinat pentru unirea în cugete și simțiri, care trebuie să domnească mai pe sus de toate între Români noștri în zilele acestea de grele încercări. Părintele Moise Brumboiu din Tohanul vechiu a închinat pentru aranjatorii festivității, încoronate de un succes atât de strălucit. Dl Petru Popovici într'un însulețit discurs a relevat importanța »Gazetei« în luptele noastre politice și culturale din vechime până în ziua de azi și a închinat pentru deputații români naționaliști din dieta ungară. A mai vorbit dl V. Branisce pentru femeile române, care prin prezența lor în număr atât de frumos la acest banchet. au ridicat importanța zilei, iar părintele Dr. Saftu a încheiat seria toastelor mulțumind celor de față pentru dragostea și viul interes cu care au luat parte la serbările jubulare aranjate în onoarea »Gazetei«.

Între toaste »Acordul« a executat frumoase cântări românești producând multă însulețire și veselie.

Înceind raportul nostru despre aceste frumoase serbări nu putem să nu relevăm meritele ce și-le-au câștigat la aranjamentul grandiosului conduct indeosebi d-nii Dr. V. Saftu și Petru Popovici asistați de un comitet al tinerimei noastre. Drept mulțumită să le servească faptul entuziasmului ne mai pomenim, ce s'a manifestat în această zi memorabilă, care va rămânea pururea întipărită în sufletele Românilor din Brașov și împrejurime.

În decursul serbării de Duminecă d-l adv. I. Lengeru, președintele comitetului aranjator, a mai primit următoarea telegramă:

Fofeldea, 21 Iunie. Cu inima și sufletul ne asociem la serbarea națională a »Gazetei« noastre. Traiască vrednicul și meritul ei director Dr. Aurel Mureșianu.

N. Lebra-Petrescu, Alexe Maniu inv., Ioan Maniu, cassar de bancă, Octavian Petru, Iacob Nastase.

La isbucnirile »Unirei«.

Lupta dela 4/17 Iunie publică dela un credincios al bisericii unite, un articol în care se zice între altele:

»Gazeta Transilvaniei« în numărul său dela 9 Iunie reproducând articolul de fond despre starea deplorabilă a preoției și bisericii noastre unite, publicat în nrul 22 al »Unirei«, îi face unele observări, cari nici decum nu le vin la socoteală domnilor din Blaj. Ca credincios al bisericii române unite îmi permit a-mi face și eu unele reflexiuni.

E caracteristic, că acești domni, cari se girează de reprezentanții exclusivi ai bisericii noastre (adecă și ai credincioșilor nu numai ai clerului), își ies din sârte

arâte bucuria, că ne poate ospăta ca primar, și-i era greu să-și spună sentimentele. Ce-l stăpâniat în aceste momente, atâta era de mișcat, el, care altfel scrie atât de curgător și limpede. Micile pause dintre vorbiri ni-le-au ocupat foarte bine corul elevilor seminariali; am auzit voci foarte bune, instrucție bună muzicală, așa că am rămas în credință, că preste tot capitala Moldovei e bogată în cântăreți.

După masă am căutat îndată să fac cunoștință personală a iubitului novelist. M'am prezentat singur, spunându-i din ce margine de țară am venit, și declarându-i, că-l cunosc de zeci de ani din frumoasele d-sale novele și ultimele scrieri mi-l'au înfățișat așa de fidel, încât l'am recunoscut, fără să mai întreb pe cineva. Mi-a strâns mâna cu multă căldură, și pareă, că nu voește să și-o mai deslășească de a mea.

Pe după prânz eram invitați și așteptați la o reprezentație muzicală-declamațorică-teatrală, aranjată la școala normală de fele »Vasile Lupu«. La început ne-am cam speriat de programul lung, — erau vre-o 16 puncte — dar după ce am ascultat un punct două de declamații, cântece, orchestră, nu ne mai săturam de a ne încânta la aceste audiții interesante,

de câte ori e vorba de-a acorda și mirenilor o oarecare îngeriță nu asupra interpretării canoanelor și dogmelor, — la ceea ce nime nu râvnăște, — ci asupra conducerii și administrației biserice, care în cele din urmă e constituită din ei și e susținută din sudoarea lor. Și apoi domni dela »Unirea« se mai plâng, că glasul bisericeii noastre, respective ai celor din iruntea ei, nu-l ia nime în samă. pașii ce-i fac Arhieriei în interesul bisericeii și a preoției rămân fără succes. Nu vreau să înțeleagă, că glasul conducătorilor numai așa are greutate și împlină respect, dacă masele poporului stau la spatele lor și dacă în chestii importante nu lucră numai după capul lor, ci ca mandatarii ai poporului, pe baza directivelor date de o corporațiune compusă din reprezentanți aleși de popor, provăzută cu autoritatea recerută... De recunoșterea necesității unei conlucrări mână în mână cu credincioșii, »Unirea« nici nu vrea s'audă de așa ceva; dlor nu vreau să stea de vorbă cu reprezentanții poporului, care le da pâinea și puterea.

Se mai miră cineva, că poporul nostru dovedește un indiferentism consecvent față de soartea preoției și a bisericeii conduse în mod absolutistic?

Dacă cei din jurul »Unirei« vor lupta în direcția de-a pune capăt sistemului absolutistic, ce domnește în biserica noastră unită dându-li-se și adevăraților susținători drepturile ce li-se cuvine (nu numai »dreptul« de-a plăti), atunci vor putea afirma cu tot dreptul, că ei »reprezintă biserica greco-catolică«.

Deocamdată însă noi, credincioșii laici ai sfintei noastre biserice, îi considerăm de ceia-ce sunt: aderenți ai unui sistem învechit absolutistic, susținut de cei dela putere cu o perseverență deamă de-o cauză mai bună, sistem, din care poate că va fi având folos o mână de oameni, dar din punctul de vedere al binelui și prosperării întregii biserice e vrednic de-a fi nimicit fără nici o cruțare.

Din România.

București, 9 Iunie.

Teatrul Liric, care a fost până de curând proprietatea unor Evrei, a fost zilele acestea cumpărat de d. Leon Popescu proprietar.

Acest lucru trebuie să bucure pe ori ce iubitor al artei dramatice și al artei naționale sau cu scopuri de cultură națională — care știe câtă exploatare era în acest teatru începând cu direcția foarte lăcomă de beneficii și isprăvind cu oameni de serviciu, lacomi și ei de câștiguri. E cunoscută apoi lipsa oricărui criteriu în alegerea pieselor, indeosebi în ceea ce privește partea lor morală-educativă.

Proprietarul a și închiriat teatrul d-lui Const. Grigoriu, întemeietorul și conducătorul trupei române de opere, care în reprezentațiile ei din primăvară a întrecut așteptările publicului.

cu atât mai mult, cu cât și ochi-și aveau partea lor. Fețe drăgălașe, vii, costume naționale frumoase: era ca un câmp, smălțat cu cele mai variate și parfumate flori, cari pentru un moment erau vrăjite să cânte. În deosebi efect, miraculos, așa putea zice au produs cântecele câmpenești, împreunate cu jocuri câmpenești. Vre-o 10 fetițe dela școala de aplicație, în haine albe — păreau îngeri adevărați — cântând foarte drăguț, executau și diferite mișcări: de tors, țesut, secerat etc. Eu cred, că a fost cel mai atrăgător și mai succes punct al programului. Bine ar fi, dacă s'ar introduce aceste cântece și jocuri în toate școlile noastre de copii! Atrag atențiunea celor chemați.

Și acum îmi vine minte ce dulos ne-am depărtat din această veselă grădina, pentru ca să azistăm și la concursul de oină, concurs ținut pe frumosul platou dela Copou. În frunte cu activul nostru prezident D. Oniciu am suit în tramvaiul ce duce la Copou. Nici unul dintre noi nu mai fusese și astfel făceam acum experiență. La ultima stație coborâm în nădejdea de a ne amesteca îndată în publicul din jurul jocului. Ce să vezi?! Ne uităm în dreapta, ne uităm în stânga

A. S. R. Principele *Ferdinand* a fost zilele trecute în călătorie pe Dunăre. A făcut acum călătoria, la care nu putuse lua parte împreună cu Suveranii, fiind atunci în Petersburg. Ceeace la îndemnat mei mult să se îndrepte spre gurile Dunărei este vânătoria, care e cel mai plăcut sport pentru Principele Moștenitor.

S'a oprit mai multă vreme la gura brațului St. Gheorghe, în satul cu același nume, unde a fost salutat de autorități și de populație. A luat parte la serviciul religios la Biserica și a cercetat și școala satului, însoțit peste tot de mulțimea înveselită de prezența Moștenitorului și de ariile muzicii Regimentului 33 din Tulcea.

Pentru Duminecă (8 Iunie) era hotărâtă înapoierea Prințului la București, și apoi plecarea la Sinaia, unde și-au luat reședința de vară Familia regală și principiar.

Eri au sosit în București 17 elevi ai Academiei de comerț din Budapesta.

Au venit pe un vapor ungar pe Dunăre, până la Giurgiu, unde au vizitat orașul și portul Romadan.

După câtva timp de ședere în București reînțărirea se va face prin Predeal, pe Valea Prahovei, unde excușiștii au de gând să viziteze mai multe stabilimente ale industriei petroliului.

M.

Cronici bucureștene.

„Moșii” sunt în agonie. Am trimis înștiințare atunci când inviăseră, când se vor ceta aceste rânduri, nu vor mai fi »Moșii».

A fost bun acest an pentru Moși. În cele două săptămâni cât a ținut toilul lor, nu mai încăpeau, în deosebi după prânz și seara, vizitatorii din oraș sau cei dela țară.

Dar orășeanul se duce în târgul Moșilor mai cu seamă seara. Acuma, cumpăratul ca cumpăratul — târgul e deschis și seara până târziu — dar mai mult distracția: să vezi lumea cum curge — și ea cu gura căscată — în valuri dela Obor spre grădina Eliad și înapoi; s'o vezi cum petrece căscând gura la toate minunțiile pe cari neamul lui Israel le-a adus în târg sau trăgând în societate »un chil» sub umbrar, la *Eliad*. Și cetățenii de ori-ce categorie (cetățenii cari se respectă) îi trag toți cel puțin câte — un chil pentru întreaga societate.

Tăranii, cari în trecut nu tocmai îndepărtat întindeau atâtea hori în grădina Eliad, vin acum în număr destul de mare, dar de bună seamă nu atât de mare ca în anul trecut. Ei vin pentru cumpărături (în deosebi vase și obiecte de lemn și de pământ) și mai vin pentru petrecere, pe care n'o fac jucând, ci privind la tot ce se găsește prin prejuri.

Lăutarii nu mai cântă de joc, ci pentru plăcerea acelor ce-au întins masă cu berea modernă, alături de care, de voie de nevoie, s'au modernizat și mititeii tradiționali. Sub o baracă joasă, într'o »prăvălie» simplă și improvizată, la mese lungi de brad, familiile țărănești consumo și ele fleici, țuca și mititei în tovarășia lăutei, care pe lângă horile și cânteculele țărănești mai amestecă și câte-o țințură din sentimentalismul destrăbălat și deșuchiat al mahalalei.

Înainte, înapoi, nici un semn de public. Începem noi: oină-oină unde ești? Un trecător ieșan, înțelegându-ne năcazul, ne spune, să mergem numai înainte, că vom vedea în curând semne de oină. Așa am făcut și așa a fost; curând au început să răsără tribuna celor aleși, apoi stegulețe și privitori, dară vedem, că trebuie să întetm pașii. ca să mai avem parte a azista la ultimele taze ale jocului.

Foarte brav s'a purtat presidentul nostru, care deși puțin dificil la umbrel, n'a ezitat un moment a ne conduce la o preumblare de forță, și astiel curând am sosit, fiind invitat dumnealul la masa arbitrilor, presidată de d-l ministru, iară noi primind locuri în dreapta și stânga acestei tribune. Ne-am convins și în cazul de față, cât poate ridica un ministru pe subalternii săi; fără să arătăm cea mai mică pretenție, domni oficeri și alt public ne-au oferit la moment locurile proprii, având în chipul acesta liniștea și comoditatea cuvenită spre a urmări mersul jocului. Se dase luptă între elevii aleși dela trei școli: dela liceul sf. Sava din București, liceul din Botoșani și școala normală din Câmpu-lung.

Bătut a fost liceul din Botoșani; acum avea să se decidă învingerea între

Dar în deosebi în timpul serii Moșii sunt atrăgători prin mulțimea mare de vizitatori, prin lumina care cade peste atâtea culori amestecate, prin sunetele amestecate de trâmbiță, de clopot, de glas omenesc. Într'o parte răsună glasul »negustorului» care face reclamă la smochinea, la alune prăjite, la distracția americană, la turta dulce, la »încercarea norocului», la limonadă, — 2 pahare »la cinci» —, în altă parte sună clopotul la taraba jidovească și chiamă pe acei, cari numai spre biserică se mai îndreaptă la chemarea clopotului. Imbrăcat în costume fantastice, femeiești sau bărbătești, de marchiză sau de general pe jumătate rupt, se dă peste cap și duce gura la urechi, face ghidusii cari pe el singur îl fac să se tăvălească de ris, iar pe ceilalți să caște gura: »mare distracție americană domnilor, cocos cu două coarne, numai un ban! Ultima reprezentare pentru astă-seară. Un pu de lup cu cinci picioare. Un ban intrarea; se dă una sută lei celui ce va zice că n'a văzut; una sută lei, una sută lei pentru un ban!»

Altă lume se grămădește spre circul cu 80 de cai și 50 de artiști spre »Drama dela Lisabona» cel mai nou material pentru reclama și romanul evreesc de fascicola; alții spre umbrarul mare al berării improvizate, unde pe lângă o muzică »militară» cu costume și instrumente de câpătat, cântă și joacă așa numitele »turcoice» din mahalaua Bucureștilor. Antreprenorul, care e tot atâtea Român pe cât cântărețele sunt Turcoice, dintr'o poziție respectabilă, de lângă prăvălia lui de beuturi și mâncări, își plimbă prin tot întinsul umbrarului ochii lui mici, vărâți afund în căpătina mare de Bulgar. Două prietene de la mahala se țin de braț și stau răpite de cântecul »O noapte senină de vară», iar doi dălcăuci le dau târcoale îngânând același cântec...

Prin mijlocul valului, care abia curge atât ziua ca și noaptea, își face loc lumea mai simandicoasă care trece în trăsură sau în automobil cu baloanele agățate fluturând în vânt, cu strigătul vizitiului care cere loc.

STIRILE ZILEI.

— 10 Iunie v.

Procesul »Gazetei Transilvaniei». Astăzi are loc în fața senatului de acuză a tribunalului din Târgul Mureșului pertractarea excepțiilor înaintate de acuzatul *I. Spudera* în cauza procesului intentat ziarnul nostru pentru reproducerea cunoscutei scrieri a poetului Björnsterne Björnson, apărută în »Le Courrier Européen» sub titlul »Opresiunea maghiară». Apărarea la aceasta pertractare o susține d-l avocat Dr. Enea *Draia* din Târgul Mureșului.

Examenul de maturitate la gimnazial nostru. Eri după amiazi s'a terminat examenul de maturitate la gimnazialul nostru cu următorul succes: Din 36 candidați, cari s'au supus la examenul oral, au eșit cu nota generală *foarte bine 11*, (dintre cari 9 din toate obiectele), *George Birăscu*, *Emilian Giurgiu*, *Petru Iorgovan*, *Victor Jula*, *Mihail Lupăș*, *Aurel Mager*, *Constantin Moarcăs*, *Romul Muntean-Onofreiu*, *Oprea Rodean*, *Vasile Tampa* și *Ioan Vințilă*; *cu bine 8*: *Ioan Burdușoiu*, *Miron Crețu*, *Niculae Mihuțiu*, *Aurel Montia*, *George Tit Popovicu*, *Ioan O. Ștefanovici*, *Teodor Serb* și *Iosif Vad*; *maturi 9*: *Coriolan Bebeș*, *Andrieu Blaga*, *Ioan Cusula*, *Moise Grama*,

între Bucureștenii și normaliștii din Câmpu-lung. Simpatiile asistentei — mai ales ale tinerimei școlare — erau la început pentru Botoșăneni — erau doară Moldoveni —, acum pentru cei din Câmpu-lung, deși toți trebuiau să recunoască, că mai bine pregătiți, mai desteri și disciplinați erau elevii Sf. Sava. Norocul însă a satisfăcut publicul și normaliștii au eșit biruitori. Era seară deja, când s'au făcut formalitățile de încheiere, când d-l ministru rostind câteva cuvinte alease de mulțumire și îndemn a predat învingătorilor, semnul vădit al triumfului, o statueta de bronz, reprezentând puterea, iar singuraticilor elevi diferite decorații, neajungând și pentru cel din urmă a scos frumusețea portofoliului și luând o piesă de aur, între aplauzele generale, a dat-o tînărului elev.

Mare era mișcarea în public; cu atât mai mișcați erau învingătorii și cu deosebire măștrul lor, profesorul de gimnastică. A fost un moment penibil, când acesta ținând să dea expresie mulțumirii sufletești, nu afla cuvinte potrivite, și foarte dificil începia frazele, ceea ce a folosit un hătru dela spate, care-i șoptia câte năzbutii, încheind scurt: *Trăiască Majestatea Sa și familia regală, care poartă toată sollicitudinea pentru oină!* Un răs homeric a pus capăt acestei scene. (Va urma.)

Valeriu Judele, Romul Molin, Ștefan Ofel, Ilie Reou și Avram Tâmpănar, iar opt înși au fost avizați la examen de corigență din câte un obiect pe Septembrie a c.

Congres cultural în Iași. Studenții ieșeni au decis ca în cursul lunii Octomvrie să se țină la Iași un mare congres cultural, la care să ia parte delegați și studenți Români din Transilvania, Bucovina, Basarabia, Macedonia și din toate părțile locuite de Români. La acest congres vor lua parte deasemenea și delegați din toată România.

Necrolog. Sâmbătă în 20 Iunie st. n. a încetat din viață în Deva, *Romulus Nicorău*, fost contabil la institutul de credit »Ardeleana», în etate de 40 ani. Inmormântarea a avut loc Luni.

— În Șarmașel a încetat din viață în 20 Iunie n, parochul gr.-cat. *Ioan Măcu*, în al 65-lea an al vieții și al 40-lea al preoției. Inmormântarea a avut loc eri.

Odihnească în pace!

† **Carol Fabricius**, mulți ani președinte al camerei comerciale și industriale din Brașov, unul din cei mai activi și mai devotați fii ai orașului Brașov, a răposat Sâmbătă, în etate de 84 de ani. Eri s'a făcut inmormântarea, participând un public foarte numeros din toate clasele și naționalitățile.

Reprezentanța orașului Brașov va ținea mâine o adunare generală-ordinară. La ordinea zilei este între altele alegerea pentru posturile de control și perceptor al casei orașului, ocuparea prin alegere a locurilor ce vor deveni vacante prin cele două alegeri dintâi și alegerea forestierului orașenesc.

Ofițeri români decorati de împăratul Japoniei. Împăratul Japoniei a conferit următoarele decorații: D-lor colonel *Patrașcu*, directorul infanteriei din ministerului de războiu, ordinul »Solei Levant», în gradul de comandor; căpitan *Lucian Trantomir*, dela ministerul de războiu, ordinul »Trésor Sacré», în gradul de ofițer; locotenent *Naum*, aghiotant al ministrului de războiu, ordinul »Trésor Sacré», în gradul de cavalier.

Manifestație feministă. Din Londra se anunță că o mare manifestare a femeilor, cari cer dreptul de vot, a fost organizată Duminecă după amiază. Manifestantele s'au îndreptat spre Hydepark în procesiune. S'au rostii mai multe discursuri. Au fost cu totul 40.000 femei și câteva mii de membre ale partidului lucrător independent. Ordinea n'a fost turburată. Procesiunea era escortată de polițiști călare. Veniseră pe lângă reprezentantele multor orașe de provincie și numeroase reprezentante din Norvegia, Suedia și alte state europene.

Presă bulgară propovăduiește războiu contra Serbiei. După știri din B-lgrad cerurile conducătoare bulgare ar fi cerut guvernului sârbesc să ia măsuri pentru stăpînire bandelor sârbești din Macedonia, cari teror zează populația bulgară de-acolo.

Rectificare. În numărul de ieri 10 (23) Iunie al foaiei noastre s'au strecurat câteva erori de tipar conturbătoare de senz. În articolul prim, pag. I, coloana 1, rândul al 12-lea de sus în jos în loc de »a-și asterne rezoluția pentru maghiarizarea lor de egoizm» este a se ceta corect »a-și asterne răsolița pentru maghiarizare etc.» — În art. »La izbucnirile Unirei», pag. II col. 3-a rândul ultim, în loc de »Primiții-le ca venite dela mine» este a se ceta »Primiții-le ca venite dela inimă». — La Variet 1, rândul 1, în loc de: »Un nou fel de sarcină» este a se ceta »un nou fel de scriamă».

Concertul sodalilor români din Cluj.

— 21 Iunie, 1908.

Reuniunea sodalilor români din Cluj înființată la anul 1871 prin mîntea și inima fostului profesor de universitate Dr. *Gregoriu Silași* și a contemporanilor săi, după o stagnare de mai mulți ani își începe iarăș activitatea sa.

Oameni noi pășesc pe urma celor vechi; îi prinde dorul să lucreze așa ca gigantiții lor antecesorii.

Reuniunea a fost înființată de un grup de oameni, cari întruniți reprezentau în mod norocos inima, voința și știința, pentru că toți erau pătrunși de simțul de datorință de a nutri un spirit social bun și de a întări și susținea elementele noastre în acest centru cultural.

Dr. Silași în statutele reuniunii arată scopul reuniunii în următoarele:

§. 1. »Sodalii români din Cluj se întrunesc pe baza statutelor prezente într'o reuniune, ce-și propune de scop înaintarea membrilor săi în cultură, nutrirea spiritu-

lui social între ei și cu deosebire propășirea lor întru câștigarea cunoștințelor reale».

Reuniunea a debutat astăzi cu un concert, care a dovedit două lucruri vrednice de a fi date publicității. Unul e faptul dovedit deja, că Clujul dispune de lucrători cu simț față de afacerile noastre sociale-culturale. Al doilea e adevărul constatată și de astă dată, că oameni mici sunt în stare prin muncă desinteresată a îniprieteni pe domni noștri cari trăind în partide nu sunt capabili a se întruni umăr la umăr nici în cestiuni de interes public, încât te cuprinde mila față de masele mari, care așteaptă lumină dela cărturarii săi.

În jurul acestui concert au lucrat oamenii cei mai mici, cari însă sunt pătrunși de convingerea, că neînțelegerea domnilor nu poate împiedeca împlinirea datorințelor impuse tuturor cărturarilor noștri.

Părintele capelan *Eugen Pecurariu*, noul președinte al reuniunii, a invitat la concert pe domni nu numai cu invitațiile îndatinate, ci și cu țidule roși, în cari arătând influința de incurajare, ce ar avea-o prezența d-lor, îi roagă să se prezente în număr complet. Domni se prezintă și tot domni rămân departe de teamă ca nu cumva să facă prin prezența lor vre-un serviciu partidelor.

Trist destul când și afacerile binelui comun le legăm și facem dependente de cearta ridiculă și de intriga, pentru susținerea căreia domni își cheltuiesc puterea. Dumnezeu vă lumineze mîntea și vă curățească inima ca să fiți în stare a vă întruni baremi în munca, cu care datoriiți masselor curate la suflet!

Cu plăcere s'a constatat dexteritatea tînărului dascăl *Andrieu Poră*, care a dovedit că știe lucra și afară de cei 4 păreți ai școalelor. Hărnicie, simț și voință documentate cer pe cale justă sprijin și considerare pe viitor.

Acompaniametul la pian l'a susținut un membru al orchestrei militare în uniformă militară. Ar fi fost bine și cuviincios, ca să se fi putut angaja vre-o persoană dintre damele sau domni noștri. Industriași sunt elemente dintre celea mai inteligente; sprijin le trebuie și nu ignoranță și indolență. Industriași sunt 19 în cor, dar arată o animație și o incurajare câștigată dela conducătorii actuali astfel, că pe viitor sperăm a-i vedea întruniți în număr și mai mare.

La concert au fost reprezentați și Blăjenii prin esmișii ca oaspeți din sânul reuniunii industriașilor români din Blaj.

D.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 23 Iunie. În cameră se continuă discuția proiectului de lege despre darea pe alcool și fiind anunțat un mare număr de oratori, discuția va ocupa probabil întreaga săptămână. În ședința de eri a vorbit contra proiectului și dep. V. *Damian*, luând în apărare interesele micilor economi.

Viena, 23 Iunie. În toate universitățile și școalele superioare politehnice studentești a încetat greva. După o durată de aproape trei săptămâni cursurile au fost reluate. Pretutendeni liniștea este perfectă.

Diverse.

Pălăriile »Panama». Pălăriile »Panama» sunt foarte la modă și anul acesta. Puțini știu valoarea locativă a unei panamale. Paiul, din care se confecționează aceste pălării, provine dintr'un fel de bananier numit »toquilla». Valoarea comercială a paiului necesar pentru o pălărie costă acolo 1.75—2 lei. Atunci cum se esplică scumpetea acestor pălării? Dacă paiul este efim, apoi lucrul costă foarte mult. Acest pai nu se poate împleți decât în umiditate, dimineața și seara și operațiunea este atât de complicată, încât o pălărie este gata abia în 10 ba chiar 20 zile. La cele mai bune, care se vînd în Europa cu 200 — 300 lei, timpul întrebuințat pentru confecționare este de o lună de zile.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons.: Victor Branisoe.

Banca Națională a României.
Situațiune sumară.

1907 2 Iunie	Activ:	1908 24 Maiu	31 Maiu
113.410,318	79815318 Reser. metal. aur 906709611	128.792,581	128.524,961
1.569,466	33595000 „ Trate aur 37854000	1.928,975	1.894,318
93.194,965	Argint și diverse monede	72.734,344	73.319,873
10.308,700	Portofoliu Român și străin.	25 387,751	25 473,440
19.844,588	*Impr. contra efec. publice 7878000	11.999,699	11.999,699
11.999,840	„ „ „ in cont-corent 17595440	15.550,233	15.550,233
15.871,054	Fonduri publice	3 230,621	3 230,621
3 259,121	Efectele fondului de rezervă	5.947,672	5.947,920
5.876,594	Efect. fond. de amort. imob. și mater.	689,982	690 117
640 256	Imobile	741,643	753,011
794,334	Mobilier și Mașini de Imprimerie	104.835,829	105 350 579
103 536,337	Cheltueli de Administrațiune	2.876,107	2 424 038
4.123,376	Depozite libere	26.073 745	25.977 345
21.819,818	Conturi curente	400.789,182	401.136,165
406 248,767	Conturi de valori		
	P a s i v :		
12.000,000	Capital	12.000,000	12.000,000
22 971,453	Fond de rezervă	24.850,121	24 850,121
3.404,192	Fondul amortis. imob. și material	3.664,810	3.664,810
262.849,220	Bilete de Bancă în circulațiune	253 965,780	253 731,800
1.487,565	Debânzi și beneficii diverse	1.472,642	1.538,855
103 536,337	Depozite de retras	104 835,829	105.350 579
—	Conturi curente	—	—
406.248 767	Scomptul 5% * Dobânda 5 1/2%	400.789,182	401.136 165

Un băiat de 14 ani cu testimoniu de clasa IV-a elementară și I-a gimnazială voește a se aplica **ca ucenic** în o prăvălie românească de specialități la oraș, bine asortată. Știe limba maghiară și română. A se adresa la **Augustin Plăian**, preot, Gyulatelke (Kolozs-megye). (201,1-1.)

De vânzare.
Casa cu grădina mare Nr. 2 din colțul putinarilor (după iniște) se vinde din mână liberă. Tot acolo e de vânzare și un **Pian** cu preț ieftin.

De vânzare
1500 metri cub. brad Molift lungime dela 10 metri până la 25 metri, grosimea dela 20-50 cmtri. Doritori de a cumpăra acest material să se adreseze la d-l **George Stanilo**, Rășnov, nrul casei 194, până în 10 Iulie st. n. 1908. (201,1-3.)

La tipografia și librăria **A. Mureșianu** se află de vânzare următoarele:
Cărți literare apărute din ediția „Minerva”, București.

- N. Petra-Petreșcu**, *Ilie Marin*, istoriograf pentru tinerime, localizată după numeșce. 193 pag. Prețul cor. 1.50
- Vasilie Pop**, „Domnița Viorica” roman. Prețul 2 cor. (plus porto ban) 20
- M. Salodeanu**, „Floarea Oflită”, roman. Prețul 2 cor. (plus porto ban) 20
- Ștefan Iosif**, „Credințe.” Poezii à cor. 1.50
- Em. Gârleanu-Emilgar**, „Bătrânii”, schițe din viața boerilor moldoveni 1.50
- Eugeniu Bourceanu**, „Povestiri din copilărie”. Prețul à cor. 1.50
- Vasilie C. Osvadă**, „Băncile populare din România” cu un adăuș informativ. Prețul 1 cor. (plus 5 b. porto). 1 05
- Ion Manolache-Holda**, *Fete, portrete schițe și nuvele*, ediție I 316 pag. Prețul Lei 1-50
- Il. Chendi**, „Fragmente”. Un șir de interesante articole (informațiuni literare), și sunt o continuare a volumelor „Preludii” și „Folietone” scri **Vasilie C. Osvadă**, „Legea Tovarășilor”. Prețul — 50 cor. (plus porto 5 b.). — 55
- N. N. Beldiceanu**, „Chipuri dela Mahala” Conține 305 pag. Prețul cor., 1.50 se. 246 pag. Prețul . . . Lei 2.50
- M. Eminescu**, *Poesii postume*, ediție nouă, 263 pag. cu note. Prețul c. 1.50

Abonamente la
„Gazeta Transilvaniei”
se pot face ori și când pe timp mai îndelungat sau lunare.

Marca

Am onoarea aduce la cunoștința On. publică că am înființat în
Brașov, Strada lungă Nr. 12
sub firma protocolată la tribunalul de comerțiu

Ida Teutsch

o

fabrică de tricotaș și țesătorie

cu vânzarea produselor fabricii am încredințat numai firma din piață

Karl Fabritius' Söhne Nachfolger

Tellmann & Speil

Tîngul grăului Nr. 8.

Cu toată stima

Ida Teutsch.

1931-3.

NOUL OTEL

„CONTINENTAL”

proprietatea domnului Petru Popovici, situat în strada Castelului, Brașov,

s'a deschis.

Cel mai elegant otel din Brașov.

Patruzeci odăi.
Lumină electrică.
Băi și grădină la dispoziție.

Otelul este arangiat **cu cel mai elegant și modern confort** și e situat în centrul orașului, aproape de teatru și de aleele orașului.

167,14-10.

Pictor român.

Să sprijinim arta română!

Aduc la cunoștința On. Public în deosebi Domnilor Preoți că stabilindu-mă în comuna mea **Agârbiciu**, primesc în **executare ori-ce pictură** ca: Iconostase (altare), icoane orice feliu, or ce mărimi pe pânză, lemn, zinc, aluminiu, cruci, prapori, restigniri pentru câmpuri etc etc., tot-felul de reparaturi.

Lucrez cu cele mai fine uleiuri și cu preț foarte moderat.

Atestate și scrisori de mulțumire despre lucrurile mele stau la dispoziție.

Cu deosebită stimă

NICOLAE BACIU,

pictor bisericesc,
Agârbiciu (Szász-Erdebegy).

Din cauza desfacerei totale a proviziunilor noastre din

ȘCOALELE DE POMI

FRIEDRICH GASPARI Co., în Mediaș (Ardeal)

oferim cu prețuri scăzute toate articolele din școalele noastre de pomi ca: vărățici, ernatici, tufe de smeură, fragi, diferiți mărăcini pentru garduri. Coriferi, trandafiri etc.

Catalog cu prețuri la cerere se trimite gratis.

BĂILE DE SĂNĂTATE BUZIAȘ

Stațiune de cale ferată poște și telegraf.
Dela gara de vest din Pesta Vagon accelerat direct. Sesonul dela 15 Maiu—15 Sept.

Băi speciale pentru boale de inimă,

pentru boale femești, suferințe de beciă și rinichi, piatră în beciă, catar de în est ne și stomac, contra limfatecismului, gălbînării, anemiei, scrofule, contra stăbiciunii generale și contra de boale cronice la femei. Isoare radioactive cu acid carbonic, sare și fer.

Prospect trimite la dorință: Direcțiunea băilor.

STABILIMENTUL DE ACID CARBONIC AL BĂILOR MUSCHONG-BUZIAȘ,

liferază prompt ori-ce cantitate de acid carbonic curat, natural. Nu face parte din cartel.

Să nu se confunde cu acid carbonic preparat artificial și puțin spornic.

Serviciu prompt și conștientios.

Adresa telegrafică: MUSCHONG BUZIAȘ-FÜRDÖ.

Interurban telefon: Nr. 13. Interurban telefon: Nr. 18.